

**OBSERVATION SUR LA DERIVATION DEVERBALE EN ROUMAIN
CONTEMPORAIN
(CONCERNANT PARTICULIEREMENT LA CONTRIBUTION DU SUFFIXE -
EALA)**

**Cornelia-Georgeta STANCU
L.P.S. „Petrache Trișcu”, Craiova**

Résumé: *L'article présente quelques aspects sémantiques des dérivées deverbales, en roumain contemporain, formées à l'aide du suffixe –eală. Ayant une origine discutée, slave ou même bulgare, le suffixe –eală est bien représenté en roumain grâce aux dérivées deverbales. Les formations créées avec ce suffixe enregistrent, aujourd'hui, un cumul des valeurs sémantiques, ces formations entrent dans la formation des structures figées et se mentient aussi très bien dans la langue parlée (beaucoup de mots dérivés sont fréquemment utilisés, aujourd'hui, dans l'argot).*

Mots-clés : *argot, dérivé déverbal, suffixe*

Termen lingvistic și, din punct de vedere morfologic, adjectiv și substantiv (DEX, 1996:293), deverbalele este un „derivat sau cuvânt obținut prin conversiune al cărui cuvânt de bază este un verb, dar care ajunge să aparțină altei clase morfologice decât verbul; sinonim cu postverbal” (DȘL, 1997:160).

Clasa deverbalelor limbii române cuprinde:

- a) derivate regresive de tipul substantivelor *îngheț, dezgheț, învăț, dezvolt;*
- b) derivate sufixale progresive create cu sufixe ca: *-ință, -are, -(a)tură, -tor*, al căror specific este selecția bazelor verbale, pe care le convertește în: substantive (vezi *crede - credință, crezare*); adjective (*angaja-angajant, onora-onorant*) și adverbe (*clipi - clipiș, chiorî - chiorăș*).
- c) derivate parasintetice (formate cu sufix și cu prefix în același timp, de ex. *strălucitor*)
- d) forme de conversiune de tipul infinitivului lung, al supinului substantivat (ex. *citire(a), mers(ul)*).

Trecerile dinspre categoria verbului spre alte categorii lexico-gramaticale sunt numeroase, bazele verbale intervenind în procese morfosintactice diverse, „fie în procese de derivare progresivă și de derivare regresivă, fie în procese de conversiune sau de compunere, toate având același efect de convertire a bazelor verbale în formații lexicale noi care aparțin altor clase lexico-gramaticale” (GLR, I, 2005:577).

Situațiile de derivare propriu-zisă (progresivă) care au ca punct de plecare bazele verbale convertite în alte clase morfologice (în substantive, adjective sau adverbe) constituie un procedeu foarte productiv al formării de noi cuvinte. În româna contemporană, în cazul derivării deverbale, de care se va ocupa studiul de față, cel mai productiv procedeu este derivarea cu sufixe sau sufixarea. În procesul de schimbare de clasă morfologică intervine un inventar bogat de sufixe, multe dintre ele dând limbii un număr mare de derivate.

Scurtă retrospectivă asupra stadiului cercetării derivatelor deverbale în limba română

Procedeul de formare a unor unități lexicale noi, pornind de la un cuvânt de bază-verb, a reprezentat obiect de cercetare pentru lingvistica românească, de foarte mult timp, dovada constituind-o lucrările în domeniu.

O abordare a problematicii sufixelor pentru derivatele deverbale apare în seria celor șase volume intitulate *Studii și materiale privitoare la formarea cuvintelor în limba română (SMFC)*, care se opresc în anul 1972, când a fost publicat ultimul volum. În această amplă lucrare sunt incluse articole, studii monografice care au avut în vedere doar unele dintre sufixele derivării deverbale. Amintesc aici articolele Georgetei Ciompec, *Sufixul -aj*, cel al Mariei Iliescu, *Sufixul adjectival -bil în limba română*, al lui Vladimir Rudeanu, *Sufixe -anie și -enie în limba română*, cel al Elenei Ciobanu, *Sufixul -eală*, cele ale Luizei Seche, *Sufixe -(a/e)nt, (a/e)nță și Sufixul -ură(-atură, -ătură, -etură, -itură, -sură, -tură)*, al Eugeniei Contraș, *Sufixul -et*, al Mioarei Avram, *Contribuții la studierea derivării cu -iv*, Elena Carabulea cu *Sufixe -ment și -mânt*. Sunt prezentări de sinteză ale aspectelor esențiale pe care le implică derivarea cu sufixele respective. În aceste studii, autorii evidențiază vechimea procedului, explică etimologia sufixelor, relativa sau bogata lor productivitate, distribuția regională, precum și alte aspecte.

Sinteze asupra formării de cuvinte derivate, având ca bază verbul, conțin și următoarele studii: *Enciclopedia limbilor romanice*, capitolul intitulat *Abstracte verbale, sufixe pentru abstracte verbale*, elaborat de Laura Vasiliu (ELR, 1989:16-17) și *Lexikon der Romanistischen Linguistik*, în capitolul 169, *Rumänisch: Wortbildungslehre. Formation des mots*, redactat de Iancu Fischer (1989: 34-35). Cei doi autori indică originea sufixelor, variantele acestora, dubletele etimologice (sufixe având etimon latinesc identic, dintre care unul e moștenit, iar celălalt împrumutat), exemple de formații derivate pe teren românesc, de calcuri sau de împrumuturi.

O clasă aparte o constituie sufixele moștenite din latină care apar în derivatele nume de acțiune doar în câteva limbi romanice, între care româna *-e/ăt (răsuflăt, țipăt)* – sau exclusiv în română *-toare (vânătoare)*.

Ambii autori grupează separat sufixele împrumutate; acestea provin din slavă: *-eală (chibzuială)*, *-a/enie (împărțășanie, prăpădenie)* –, din slavă și din maghiară: *-uș (urcuș)* –, din bulgară: *-iș (treieriş)* –, din rusă: *-(a/i/ut)ie (halucinație, nutriție, substituție, excursie)* –, din franceză: *-aj (viraj)*.

Studiul *Nom d'agent et adjectif en roumain* (1929) al lui Alexandru Graur reprezintă o lucrare de referință pentru problema în discuție și punct de pornire pentru multe cercetări privind dezvoltarea vocabularului limbii române.

Alte cercetări asupra derivatelor sufixale în limba romană aparțin unor autori precum: Theodor Hristea cu studiul *Sinteze de limba română*, Viorica Goicu în lucrarea *Derivarea cu sufixe neologice în româna contemporană*, Ion Coteanu și Angela Bidu-Vrânceanu cu studiul *Limba română contemporană*, vol. II, *Vocabularul*, George Pascu în lucrarea *Sufixe românești*.

Contribuții de mai mică amploare, privind originea sau productivitatea unor sufixe ce contribuie la crearea de derivate deverbale, se regăsesc în istoriile sau gramaticile române, aparținând unor autori precum Alexandru Rosetti (1986), Iorgu Iordan (1965), Sextil Pușcariu (1976).

Aspecte ale derivării deverbale cu sufixul – (e/i)ală

Prezenta cercetare este un studiu sincron care se ocupă de problema derivării deverbale sufixale, în limba română de azi, cu specială referire la sufixul *-eală*, interesând capacitatea acestui afix de a forma cuvinte noi, adică productivitatea sa pe terenul limbii române.

Corpusul supus analizei a fost selectat după un cunoscut *Dicționar poliglot* (2001), elaborat de Maria Iliescu et al. care cuprinde inventarul celor mai frecvente și uzuale cuvinte din limba română actuală. Pornind de la cele 856 de verbe extrase din *Dicționarul poliglot*, am găsit 43 de derivate în *-eală*, pe care le-am supus analizei de față.

Etimologia și productivitatea sufixului -(e/i)ală

Sufixul *-eală* (cu fem. pl. *-eli*) este un sufix vechi, de origine slavo-bulgară, intrat în limba română în urma procesului de bilingvism slavo-român. Existența lui, la noi în limbă, a fost discutată, deseori, de lingviști români și străini.

Despre sufixul *-eală*, Alexandru Rosetti, în lucrarea *Istoria limbii române* ne furnizează următoarea informație : „ *-eală* în daco- și aromână formează nume de acțiune derivate din verbe dr. *cheltuială*, *împărțeală*, ar. *arneală*, *ayuseală*. În slavă, există substantive deverbale formate cu ajutorul sufixului *-ěli*. Dacă admitem că *-ěli* a fost redat în română prin *-eale* sau prin *-elie*, atunci, pornindu-se de la această formă, considerată ca un plural, s-a refăcut un singular în *-eală*” (vol III, 1962: 78-79).

Originea sufixului *-eală* a constituit un aspect pe larg discutat de către Elena Ciobanu în articolul *Sufixul -eală* (1960, *SMFC*), pornind de la opiniile lingviștilor O. Densușianu, în *Histoire de la langue roumaine* și G. Pascu, în *Sufixe românești*, care susțin, cu argumente, că sufixul *-eală* este un sufix bulgar.

Al. Graur demonstrează că sufixul *-eală* este într-adevăr de origine slavo-bulgară (sufixul de origine bulgară *-ilo*), „dar la noi a venit în forma *-ală*, care, atașat verbelor în *-i*, a făcut, ca, de cele mai multe ori, consoana precedentă să devină muiată; *scrobeală* trebuie, deci, analizat ca *scrobi* + *-ală*” (1956 : 272).

Așadar, sufixul *-eală* e unul vechi în limba noastră. I. Fischer se detașează oarecum de celelalte opinii când, în articolul *Rumänisch: Wortbildungslehre. Formation des mots*, consideră sufixul *-eală* cu origine discutată, slavă, în orice caz, chiar bulgară sau „chiar format în română, plecând de la elemente slave; atestat încă din primele texte, productiv” (LRL, 1989 : 37).

Ceea ce urmăresc la acest sufix, în prezentul demers, este capacitatea lui de a forma cuvinte noi, adică productivitatea sa pe terenul limbii române. Pornind de la cele 856 de verbe extrase din *Dicționarul poliglot*, am găsit 43 de derivate în *-eală*.

Valori morfologice

Atașându-se, în principal, verbelor de conjugarea a IV-a cu prezentul în *-esc* (*cheltui-cheltuială*, *greși-greșeală*), sufixul *-eală* formează, în limba română, substantive feminine, inanimate. Din corpusul rezultat, doar două substantive sunt formate din baze verbale, alta decât conjugarea a IV-a: *încheială* (rar), din verbul *încheia* de conjugarea I (cu derivatul *încheială*, rar) și *zicală* din verbul *zice* de conjugarea a III-a.

Sufixul *-eală* prezintă și o variantă fonetică: *-ială*, atașată verbelor în cazul cărora *-i* este precedat de vocală (*cheltui-cheltuială*, *bănuî-bănuială*, *pipăi-pipăială*).

Valori și dezvoltări semantice

Referitor la valorile semantice, este de relevant faptul că substantivele feminine obținute din verbe cu ajutorul sufixului *-eală/-ială* au suferit concretizări sau chiar nuanțări ale valorilor inițiale (verb → nume de acțiune), fie prin uz, fie pornind de la sensurile verbului bază (care poate fi polisemantic). O ierarhie strictă a acestor derivate, după gradul de abstractizare sau concretizare, e dificil de întocmit, fiindcă același cuvânt are sensuri încadrabile în categorii diferite, de exemplu: *zugrăveală* care exprimă „acțiunea de a (se) zugrăvi și rezultatul ei, zugrăvire”, dar și noțiuni concrete „strat de

protecție și ornament aplicat pe ziduri ...”, „tablou, desen, gravură”. Valorile derivatelor găsite le-am grupat după cum urmează:

- **substantive care exprimă acțiunea și rezultatul ei.** Aceasta este prima valoare semantică dobândită de derivatele în *-eală*, pe care, unele dintre ele, încă o mai păstrează: *alcătuială* „faptul de a alcătui”, *cheltuială* „faptul de a (se) cheltui”, *dăruială*, *încleială*, *îngăduială*, *ocoleală*, *pipăială*, *poșteală*, *zugrăvală* „zugrăvire”, *zdrobeală*.
 - **substantive care exprimă acțiunea verbului de bază.** În aceeași clasă de valori semantice se încadrează formațiile: *cântăreală*, *chibzuială*, *chinuială*, *clipeală*, *găteală* „faptul de a (se) găti”, *străduială*, *socoteală* „calculare”, *trânteală*, *tocmeală* „discuții, tratative”, *toceală*, *tânguială*.
 - **substantive care exprimă rezultatul acțiunii.** Aceste substantive nu exprimă nume de acțiune propriu-zise, ci produsul unui proces verbal, ceea ce rezultă din exercitarea acțiunii cuvântului de bază. Din această clasă fac parte cele mai multe derivate cu acest sufix: *cheltuială* „consum de mijloace materiale pentru satisfacerea unei nevoi”, *socoteală* „calcul numeric”, *greșeală*, *învârteală*, *iveală*, *îndoială* „(rar) îndoire a corpului” *oboseală* „obosire”, *păteală*, *trânteală* „chelfăneală”, *trăsneală* „trăsnaie, nebunie”, *tăvăleală* „bătaie”, *tocmeală* „acord, convenție”.
 - **substantive care, ca rezultat al acțiunii verbale, exprimă noțiuni concrete.** Sufixul creează derivate care exprimă acțiunea verbului, rezultatul ei, dar este folosit și în cuvinte cu nuanțe mai concrete. Derivatele cu sufixul în discuție fie și-au pierdut în mare parte calitatea de abstracte verbale, fie din sensul de rezultat al acțiunii s-a desprins un sens mult mai concret, material. Așa se explică de ce unele derivate au suferit procesul de concretizare, deci de trecere de la abstract la concret: *alcătuială* „ceea ce este alcătuit, înghebat”, *cheltuială* „bani cheltuiți”, *găteală* „ceea ce servește cuiva spre a (se) împodobi”, *jupuială* „rană produsă prin jupuirea pielii” *roșeală* „substanță roșie cu care se vopsește pânzeturile și alte obiecte”, *umezeală* „igrasie” *zugrăveală* „tablou, desen, gravură”, *vopsea* (pl. *vopsele*) „materie colorantă”.
 - **substantive care exprimă starea, senzația, atitudinea, sentimentul.** Această grupă include substantivele care nu mai denumesc o acțiune sau produsul unei acțiuni, ci o atitudine, o caracteristică a animatelor: *amețeală* „starea în care omul își pierde simțul echilibrului”, *amorțeală* „stare de insensibilitate trecătoare a corpului sau a unei părți a corpului”, *bănuială*, *îndoială* „neîncredere, șovăială”, *îndrăzneală*, *oboseală* „stare de slăbiciune generală datorată unui efort fizic sau intelectual intens”, *sfârșeală*, *șovăială*, *umezeală* „starea a ceea ce este umed”
 - **substantive cu sens colectiv.** Este o grupă sărăcăcioasă cu un singur derivat, deoarece abstractele verbale nu au această capacitate de a exprima grupe de obiecte sau cantități: *îngrămădeală* „aglomerație”;
 - **substantive care indică locul.** Sufixul în discuție nu creează, în mod special, derivate care să denumească locul unei acțiuni, și din acest motiv în această grupă se încadrează un singur substantiv: *umezeală* „loc umed”
- Derivatele cu sufixul *-eală* au o bună reprezentare în limbă, și prin capacitatea lor de a intra în alcătuirea unor sintagme și unități frazeologice (expresii, locuțiuni, compuse), ceea ce le conferă stabilitate, ca în exemplele de mai jos:
- cheltuieli de judecată* – „sumă de bani obligat să o plătească (....) partea care a pierdut un proces părții care a câștigat procesul”

cu (sau pe) cheltuiala cuiva – „cu mijloace bănești oferite de altcineva”
bani de cheltuială – „bani destinați cheltuielilor curente”
a se pune pe cheltuială – „a cheltui mult (și nerațional)”
a băga sau (a pune pe cineva) la cheltuială – „a face pe cineva să cheltuiască bani mulți”
cu chibzuală – „în mod chibzuit, bine gândit”
fără chibzuală – „în mod nechibzuit”,
a sta la chibzuală – „a chibzui”
într-o clipeală (de ochi) – „imediat”
în aceeași clipeală – „chiar în acel moment”
de dăruială – „dat în dar”
fără greșeală – „perfect”
din greșeală – „fără voie, involuntar”
a ieși la iveală – „a apărea, a se înfățișa”
a scoate / a da la iveală – „a da pe față, a face cunoscut”
fără îndoială – „desigur”
a cădea la îndoială – „a începe să se îndoiască de ceva”
a pune la îndoială (ceva) – „a se îndoii (de ceva)”
 nici pomeneală de.../ să... – „nici urmă (de așa ceva), nici vorbă”

la repezeală – „în mare grabă”
fără nicio șovăială – „dărz, ferm”
a face / a da cuiva socoteală – „a plăti cuiva ce i se cuvine”
pe socoteala mea / a ta – „pe cheltuiala mea / a ta”
a-și greși socotelile – „a se înșela în așteptări”
a ieși la socoteală – „a-i fi cuiva pe plac; a-i conveni”
a-i da socoteală cuiva de ceva – „a răspunde în fața cuiva (de ceva)”
a ține socoteala de... – „a lua în considerare, a avea în vedere”
a pune (ceva) în socoteala cuiva – „a obliga pe cineva să plătească (ceva); a imputa cuiva(ceva)”
cu sau fără socoteală – „(ne)chibzuit, cu (sau fără) motiv”
a-i veni (cuiva) la socoteală – „a-i fi (cuiva) pe plac; a-i conveni”
a-și da cu socoteala (că) – „a fi de părere, a crede că”
a da socoteală cuiva (de ceva) – „a răspunde în fața cuiva (de ceva)”
a ține socoteala de – „a lua în considerare, a avea în vedere”
pe socoteala cuiva – „în legătură cu cineva”
cu / fără socoteală – „(ne)chibzuit, cu / fără motiv”

Înregistrăm și o situație în care derivatul si-a pierdut sensul dat de verbul de bază, el funcționând numai într-o expresie: *nici pomeneală (de.. / sau..)* – „nici urmă de așa ceva; nici vorbă, cu nici un chip”.

Unele derivate dezvoltă, în afara sensurilor principale și secundare, sensuri cu **utilizare familiară** (într-un context sau într-o structură fixă) și **sensuri figurate**, cum ar fi :

învârteală – (fam., mai ales la pl.) „manevră (necinstită) folosită pentru obținerea unor profituri”
socoteală – (fam.) „fiecare dintre cele patru operații fundamentale”
trânțeală – (fam.) „chelfăneală, bătaie dată cuiva”
a da cuiva de cheltuială – (fam.) a bate pe cineva

șovăială – „lipsă de hotărâre, ezitare în acțiuni”;
tăvăleală, în expresia: *a (o) duce/ a ține la tăvăleală*
– a) (despre oameni) „a fi rezistent la efort fizic”
– b) (despre lucruri) „a nu se strica ușor”

zugrăveală – „descriere, prezentare”.

Puține derivate sunt înregistrate ca **specializate** într-un domeniu:

cheltuieți (la pl., în contab): „rubrică dintr-un registru în care se trec sumele cheltuite”;

oboseală (p. anal, tehn.): „scădere a rezistenței unui material”

vopsea (artă): „culoare folosită în pictură”

Concurența cu alte deverbale

Deși este un sufix productiv, în afara celor învechite, regionale sau populare (de ex. *încurcală*, *străduială*, *sfătuială*), pe care nu le discut aici, unele dintre formații au o utilizare sau o frecvență rară, intrând în concurență cu alte abstracte verbale, de regulă, cu formele infinitivului lung.

În cazul următoarelor derivate, sufixul *-eală* concurează cu forma de infinitiv lung a verbului respectiv: *cântăreală* – *cântărire*, *chinuială* – *chinuire*, *clipeală* – *clipire*, *dăruială* – *dăruire*, *iveală* – *ivire*, *încleială* – *încleiere*, *ocoleală* – *ocolire*.. Acest lucru se datorează faptului că derivatele în *-eală* exprimă noțiuni asemănătoare cu infinitivul lung substantivat, și anume, acțiunea verbului. O deosebire între cele două deverbale ar consta în faptul că formele derivate în *-eală* pot denumi și concretul (*alcătuială* „alcătuire” – *alcătuială* „ceea ce este alcătuit, înjghebat”, *cheltuială* „faptul de a cheltui” – *cheltuială* „bani cheltuiți”, *roșire* „acțiunea de a roși” – *roșeală* „substanță roșie cu care se vopsește”, *vopsire* „acțiunea de a vopsi” – *vopsea* „materie colorantă”¹).

Sufixul *-eală* concurează uneori cu sufixul *-enie / -anie*, ca în exemplele: *pășeală* – *pășanie*, *străduială* – *strădanie* - *străduință*, dar derivatele formate cu sufixele *-anie* și *-enie* sunt simțite ca învechite de către vorbitori, se mențin mai puțin în limbă și, în acest caz, este preferat derivatul cu *-eală*.

Sufixul *-eală* mai intră, de asemeni, în concurență și cu sufixele *-ință* și *-itură*, creându-se sinonimii, ca în derivatele: *îngăduială* – *îngăduință*, *jupuială* – *jupuitură*. Aceste derivate funcționează paralel și sunt utilizate în egală măsură de către vorbitori.

Sufixul *-eală* este unul productiv în limba română, cu o frecvență mare și cu stabilitate. De la valoarea de abstract verbal, inițială, pe care o aveau derivatele cu acest sufix se observă o tendință de trecere spre concretizare a sensurilor.

În urma acestei analize, pot constata că sufixul *-eală* este bine reprezentat în limba actuală, deoarece multe derivate înregistrează un cumul de valori semantice (*îngrămădeală*, *zugrăveală*, *trânteală*, *socoteală*, *găteală*), intră în alcătuirea de structuri fixe și, în câteva cazuri, chiar s-au specializat pe domenii de activitate (*cheltuială*, *oboseală*). În ciuda faptului că unele derivate au utilizare mai rară (*cântăreală*, *chinuială*, *dăruială*, *încleială*, *ocoleală*) și este concurat de formele infinitivului lung și de alte sufixe (*-anie / -enie*, *-ință*, *-itură*), sufixul *-eală* se menține bine în limbă, dovedind că are mare putere derivativă.

¹ *Vopsea*, pl. *vopsele* este deriva în *-eală*, conform DEX.

Anexa derivatelor supuse analizei

–(E/I)ALĂ < sl. *eli*

1. alcătuială, i, s.f.
2. ameţeală, i
3. amorţeală, i
4. bănuială, s.f.
5. cântăreală, s.f.
6. cheltuială, i, s.f.
7. chibzuială, i, s.f.
8. chinuială, s.f.
9. clipeală, i, s.f.
10. dăruială, i, s.f.
11. găteală, i, s.f.
12. greşală, i, s.f.
13. iveală, s.f.
14. încheială, i, s.f.
15. îndoială, i, s.f.
16. îndrăzneală, i, s.f.
17. îngăduială, i, s.f.
18. îngrămădeală, i, s.f.
19. învârteală, i, s.f.
20. jupuială, i, s.f.
21. oboseală, i, s.f.
22. ocoleală, i, s.f.
23. păţeală, i, s.f.
24. pipăială, i, s.f.
25. pofteală, i, s.f.
26. pomeneală s.f.
27. repezeală, i, s.f.
28. roşeală, ele s.f.
29. sfârşeală, i, s.f.
30. socoteală, i, s.f.
31. străduială, i, s.f.
32. şovăială, i, s.f.
33. tăvăleală, i, s.f.
34. tânguială, i, s.f.
35. toceală, i, s.f.
36. tocmeală, i, s.f.
37. trăsneală, i, s.f.
38. trânteală, i, s.f.
39. umezeală, i, s.f.
40. vopsea, ele+eală s.f.
41. zdrobeală, i, s.f.
42. zicală, e s.f.
43. zugrăveală, i, s.f.

Bibliografie

- Avram, M., *Formarea cuvintelor în limba română*, vol III, Institutul de Lingvistică, București, 1989
- Carabulea, E., *Sufixele –mânt și –ment*, în *Studii și materiale privitoare la formarea cuvintelor în limba română*, vol. V, Editura Academiei, București, 1969
- Ciompec, G., *Variantele sufixelor –ant/-ent, -anță/-ență din limba română*, în SMFC, vol.III, Editura Academiei, București, 1969
- Densușianu, O., *Histoire de la langue roumaine*, vol. I, Paris, 1901
- Ciobanu, E., *Sufixul –eală*, în SMFC, vol.II, Editura Academiei, București, 1960
- Coteanu, I., Bidu-Vrânceanu, A., *Limba română contemporană*, vol. II: *Vocabularul*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1975
- Densușianu, O., vol. I, *Histoire de la langue roumaine*, Paris, 1901
- Fischer, I., *Formation de mots*, în *Rumänisch: Wortbildungslehre*. Vol.3: *Lexikon der romanistischen Linguistik*, 1989
- Goicu, V., *Derivarea cu sufixe neologice în româna contemporană*, Editura Augusta, Timișoara, 2002
- Gaur, A., *Nom d'agent et adjectif en roumain*, Champion, Paris, 1929
- Gaur, A., *Limba literară*, Editura științifică și enciclopedică, București, 1979
- Gaur, A., *Studii și cercetări de lingvistică*, nr.3-4, București, 1956
- Guțu-Romalo, V., *Morfologie structurală a limbii române*, Editura Științifică, București, 1968
- Jordan, I., *Cuvinte românești cu dublă derivare*, în *Omagiu lui Alexandru Rosetti la 70 de ani*, Editura Academiei, București, 1965
- Hristea, Th., *Sinteze de limbă română*, Editura Albatros, București, 1984
- Pascu, G., *Sufixele românești*, București, 1916
- Pană Dindelegan, G., *Aspecte ale dinamicii limbii române contemporane*, Editura Universității din București, 2002
- Pușcariu, S., *Limba română*, I. *Privire generală*, Editura Minerva, București, 1976
- Rosetti, Al., *Istoria Limbii Române*, vol. I: *Limba Latină*, Editura Științifică, București, 1960
- Rosetti, Al., *Istoria limbii române de la origini până la începutul secolului al VII-lea*, Ediție definitivă, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1986
- Rosetti, A., Byck, J., *Gramatica limbii române*, Editura Universul, București, 1945
- Seche L., *Sufixele –ant / -ent, -anță / ență*, în SMFC, vol. II, Editura Academiei, București, 1960
- Seche, L., *Sufixul –ură (-atură, -ătură, -etură, -itură, -sură, -tură)*, în SMFC, vol. III, Editura Academiei, București, 1962
- Bidu-Vrânceanu, A., Călărașu, C., Ionescu-Ruxândoiu, L., Mancaș, M., Pană Dindelegan, G., *Dicționar general de științe ale limbii*, Editura Științifică, București, 1997
- *** *Dicționarul explicativ al limbii române*, Editura Univers Enciclopedic, București, 1997
- *** *Dicționar Invers*, Editura Academiei, București, 1957
- *** *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2005
- *** *Dicționarul limbii române contemporane*, Editura Academiei Republicii Populare Române, 1955 ș.u.
- Iliescu, Maria et all., *Dicționar poliglot*, Editura Teora, 2001
- Duda, G., Gugui, A., Wojcicki, M.J., *Dicționar de expresii și locuțiuni ale limbii române*, Editura Albatros, București, 1985
- Enciclopedia limbilor romanice*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1989
- *** *Gramatica limbii române*, Editura Academiei, București, 2005
- Mateescu, Adrian, *Dicționar bibliografic de lingvistică*, vol. I, Editura M.A.S.T., București, 2003
- Mateescu, Adrian, *Dicționar bibliografic de lingvistică*, vol. II, Editura Universitaria, Craiova, 2005